

STICHTING WINGS TO VICTORY

AIRWAR MUSEUM / AIRMEN MEMORIAL ZEELAND

Crash No 158

Vickers Wellington IC R1065

30-05-1942

Grevelingen

30 op 31 mei 1942

In de nacht van 30 op 31 mei voerden 1047 bommenwerpers (602 Wellingtons, 131 Halifaxes, 88 Stirlings, 79 Hampdens, 73 Lancasters, 46 Manchesters, 28 Whitleys) van Bomber Command een raid uit op Keulen. Deze missie – de eerste in zijn soort met meer dan 1000 toestellen – werd als redelijk succesvol beschouwd temeer omdat volgens de gegevens van Bomber Command 868 crews erin slaagden om hun bomladingen – 1455 ton explosieven – boven de stad af te werpen.

Alhoewel er geen vuurstorm ontstond zoals recent bij Rostock en (later) bij Hamburg, rapporteerde de brandweer ruwweg 2500 branden waarvan meer dan 1700 als groot werden geclassificeerd. De schade was enorm en vergeleken daarmee viel het aantal slachtoffers met 411 burgers en 58 militairen (veelal soldaten bij de Flak) relatief gezien nog wel mee.

De verliezen voor Bomber Command waren echter – in het licht van de bereikte resultaten – met 53 verloren gegane bommenwerpers (waarvan vier in en om Zeeland), 199 gesneuvelde bemanningsleden alsmede 8 gewonden aan boord van teruggekeerde toestellen en 55 krijgsgevangenen genomen airmen bijzonder hoog en moeten eigenlijk als te hoog worden beoordeeld!¹

De operaties werden ondersteund door de Blenheims van Nos.18 en 114 squadron (Bomber Command) alsmede Nos.13 en 614 squadron (Army Cooperation Command), die intruder operaties boven de bezette gebieden uitvoerden.

De hoofdroute van de aanvliegende formaties ging (overwegend) over het noordelijke deel van het Gefechtsbereich (Oosterschelde - Schouwen – Goeree) terwijl de terugvlucht over een veel breder front heeft plaatsgevonden. De Flak van het Gefechtsbereich Zeeland had echter weer veel hinder van het verbod om het vuur te kunnen openen vanwege de Nachtjagd en kwam slechts één keer in actie (waarbij dan ook nog een Duitse nachtjager werd beschoten!).

Ondersteuning door intruders van Fighter Command

Nos 23 en 418 (RCAF) squadron ondersteunden de operatie met de inzet van hun Boston Mk.III toestellen naar (overwegend) Nederlandse vliegvelden en zij werden hierbij ondersteund door Hurricanes van Nos.1 en 3 squadron, die enkele bescheiden successen wisten te boeken. Desondanks kon de Duitse Nachtjagd niet in serieuze mate worden gehinderd hetgeen mede uit de verliescijfers van Bomber Command mag blijken. De verliezen vielen echter mee! Eén Boston Mk.III van No.23 squadron werd door de Duitse Flak neergeschoten.

Successen voor de Duitse Nachtjagd

Achtereenvolgens kwamen deze nacht de nachtjagers van Erg.Staffel en III./NJG 2 met twaalf Ju 88's in actie vanaf Gilze-Rijen en zij werden gevolgd door I./NJG 1 (Venlo), II./NJG 1 (St.Truiden) en III./NJG 1 (Twente). De nachtjagers rapporteerden acht bommenwerpers boven Nederlands grondgebied te hebben neergeschoten waarvan dus – zoals we zullen zien – vier in en om het Zeeuwse luchtruim.

¹ Bomber Command Losses 1942 – W.R.Chorley

Flakkommandeur Vlissingen

- 0453 Kriegswache Achtung und Dämmerungsbereitschaft!
- 0534 Kriegswache Ruhe! Am Vormittag keine besonderen Vorkommnisse.
- 1230 Kriegswache Achtung! Zwei unbekannte Maschinen bei Knokke gemeldet.
- 1246 Es handelt sich um eigene Flugzeuge.
- 1556 Verschärfte Aufmerksamkeit! Motorengeräusche in Richtung 6-7 und weit.
- 1559 Alarm! Motorengeräusche über der Nordbatterie, sehr hoch.
- 1605 Ein Ziel in Richtung 6, Entfernung 20 km.
- 1609 Das Ziel ist in Richtung 8 abgeflogen.
- 1816 Alarm! Motorengeräusche in Richtung 4 und Kondenzstreifen in derselben Richtung.
- 1828 Die Geräusche sind nach Richtung 9 ausgewandert.
- 1843 Alarm! Ein unbekanntes Ziel in Richtung 12.
- 1848 Kriegswache Ruhe! Es handelt sich um eine deutsche Maschine.
- 2200 **Nachtjagd im Gefechtsbereich!**
- 2332 Alarm! Mehrere unbekannte Ziele in Richtung 11-12, Entfernung 25 – 35 km.
- 2335 **Eigene Jäger sind zum Alarm gestartet.**
- 2336 (bis 2340) Motorengeräusche aus Richtung 9-6 wahrnehmbar und **Westkapelle** meldet Motorengeräusche aus Richtung 10 und näherkommend.
- /-- Gerät meldet laufend viele Ziele in Richtung 10-12 ohne den Kurs zu verfolgen.
- 2340 **Eine unbekannte Maschine – Kurs Richtung 5 – wird von Scheinwerfer 3, 2, 4, 5 und 6 aufgefaßt und zugleich mit 139 Schuß 2 cm, 27 Schuß 3,7 cm und 18 Schuß 10,5 cm beschossen!**
- /-- **Gefechtsstand erkennt Maschine im Scheinwerferlicht einwandfrei (aber Westbatterie und Seedeich (4./-) als “eigene, wahrscheinlich” Ju 88, während Nord – und Ostbatterie und die Waffen der 5./- (Leitstand Bahnhof) sie als Blenheim ansprechen!**
- 2341 ES in Richtung 9.
- 2342 Befehl durch Kommandeur: Feuer – und Leuchtverbot und eine Minute später durch Nachtjagdauswertung!
- 2345 (bis 2400) Motorengeräusche aus Richtung 9 und 4 und näherkommend.
- /-- **Flakfeuer in Richtung 11 und 1 und schwere Detonationen in Richtung 8 mittelweit!**
- /-- **Zwölf Ju 88 sind von Breda zum Alarm gestartet.**
- 0004 (am **31/05**) Motorengeräusche aus Richtung 8-9 und 2 und näherkommend.
- /-- Nordbatterie meldet Motorengeräusche über der Batterie.
- 0005 (bis 0012) Leucht – und Feuererlaubnis.
- 0007 (bis 0010) Eine Maschine – sehr hoch – über **Veere** kreisend.
- 0010 Motorengeräusche aus Richtung 10 und 12 und näherkommend.
- /-- Eine über Vlissingen kreisende Maschine fliegt in Richtung 3 ab.
- 0007 (bis 0125) Gerät meldet unklar.
- 0012 Leucht – und Feuerverbot durch Nachtjagdauswertung.
- 0013 (bis 0028) **Viele Motorengeräusche in Richtung 9-12, 6-7 und 2-3 sowie Flakfeuer in Richtung 2-3, sehr weit!**
- /-- **Mehrere Maschinen überfliegen den Gefechtsbereich zum Teil in niedriger Höhe**
- /-- ES in Richtung 8 und 10-11
- 0030 Leucht – und Feuererlaubnis.
- 0030 (bis 0034) Neue Motorengeräusche in Richtung 12 und ES in Richtung 6 – 7 – 8.
- 0035 Leucht – und Feuererlaubnis durch Nachtjagdauswertung.
- 0036 (bis 0038) Mehrere Maschinen in Richtung 8 und ES in Richtung 1.
- 0041 Kriegswache Achtung!

- 0044 **Breda** meldet in Richtung 8-10 den Abwurf vieler Ballons, Entfernung 20 – 40 km.
 0100 (bis 0115) Laufend Motorengeräusche aus Richtung 8 – 9 und 2 -3.
 --/-- **Flakfeuer in Richtung 3**
 --/-- **2./847 meldet Bombenabwurf in Richtung 11.**²
 0116 **Luftkampf in Richtung 4 -6!**
 --/-- **Eine brennende Maschine abstürzend in Richtung 4 – 5 wahrgenommen!**
Dieselbe beobach-tung von Terneuzen und Stand Schleuse.³
 0119 **2./847 meldet Luftkampf und einen weiteren Abschuß in Richtung 2-12.**⁴
 0124 Motorengeräusche in Richtung 10 und 11, die wieder nach Richtung 10 und 2 auswandern.
 0130 Kriegswache Ruhe! Es werden keine Motorengeräusche mehr wahrgenommen.
 --/-- **Von 0135 bis zum Hellwerden weiterhin starke eigene und feindliche Flugtätigkeit.**
 0117 (bis 0134) Gerät meldet in 12 jeweils einzigen Ortungen und viele Ziele in Richtung 10 – 1.
 0137 **Stand Veere und 2./847 melden Luftkampf und einen Abschuß in Richtung 1-2 in einer Entfernung von 20 km.**⁵
 0140 **Flakfeuer in Richtung 1-2 und 8, weit!**
 --/-- Motorengeräusche in Richtung 12 und 5-8 die nach Richtung 1-3 auswandern.
 0220 (bis 0330) Neue Motorengeräusche aus Richtung 4-5 und 6-7. Mehrere Feindmaschinen überfliegen Vlissingen und entfernen sich in Richtung 8-9.
 0440 Leucht – und Feuererlaubnis.
 0530 Nachtjagd beendet.

Marine Artillerie Abteilung 202

- 1559 (bis 1609) Flakalarm der 1./-, 4./- und 6./-
 1810 (bis 1829) Flakalarm der 1./-, 4./-, 6./-, 7./- und 8./-
 1844 (bis 1848) Flakalarm der 4./-, 6./- und 7./-
 2332 (bis 0041 am **31/05**) Flakalarm der 1./- und 4./-
 2332 (bis 0130) Flakalarm der 6./- und 7./-
 0026 (bis 0208) Flakalarm der 2./-
 0105 (bis 0230) Flakalarm der 3./-
 0203 **Um dieser Zeit überflogen aus 90° nach 270° feindliche Flugzeuge (Blenheim) die 3./- worauf die leichten Flakwaffen das Feuer eröffneten!** Die Schüsse lagen gut am Ziel aber Treffer konnten nicht beobachtet werden (Höhe 200 m).
 Munitionsverbrauch: 16 Schuß 2 cm.

² Deze melding komt overeen met de rapportage van de Luchtbeschermingsdienst van Haamstede, die aangaf dat twee brisantbommen alsmede een honderdtal incendiaries neerkwamen aan de Zandweg tussen Burghsluis en Schelphoek.

³ Naar alle waarschijnlijkheid gaat het hierbij om een Wellington van No.142 squadron, die uiteindelijk in de Noordzee is gestort.

⁴ Hierbij kan het slechts gaan om een Wellington van No.101 squadron danwel No.158 squadron (zie overzicht van verliezen).

⁵ Alles wijst op de crash van de Wellington van No.156 squadron.

KTB Führer der Motorbootsverbände

0320 **Rheinflottille** – Um dieser Zeit (31/05) schießt Boot **HR61** auf Position 26 (vor Antwerpen) ein schweres feindliches Kampfflugzeug ab.

Hafenschutzflottille Südholland

1910 **HH17** und **Hefring** auf Position Wielinger Fahrwasser aber wegen Schlechtwetterlage eingelaufen.

Bomber Command verliezen in en om Zeeland

- Wellington Mk.1C (R1065) van 11 OTU – om 22.40 uur gestart van Steeple Morden Cambridgeshire – maakte een geslaagde noodlanding op een zandbank in de Grevelingen op ± 200 meter ten zuiden van Ouddorp. Niet uit te sluiten is dat deze machine het slachtoffer werd van Oblt. Dr. Horst Patuschka (7./NJG 2), die claimde om 01.17 uur een Wellington te hebben neergeschoten!

Flt.Sgt. John Henry Bulford		pow
Stalag Luft III Sagan	(junger Schlackel und frech)	
Sgt. Keith Arthur Dunkley		pow
Stalag Luft VI Heydekrug	(einfacher Mensch und ängstlich)	
Sgt. Ralph Higham		pow
Stalag 357 Kopernikus	(freundlich aber sehr misstrauisch)	
Sgt. Trevor Alexander Guthrie	RNZAF	pow
Stalag 357 Kopernikus	(sturr und äußerst hartgesotten)	
Sgt. J.K. Day		pow
Stalag Luft VI Heydekrug		

- Wellington Mk.IV (Z1209) van No.50 squadron – om 23.02 opgestegen van Grimsby – ging boven het Noordzeegebied verloren. Het is zeer waarschijnlijk dat het om deze machine ging, die om 01.16 uur brandend in Richtung 4-5 (ten opzichte van Vlissingen) werd waargenomen (zie Flakrapportage) en dat deze werd neergeschoten door Oblt.Wittgenstein (III./NJG 2), die op exact dat tijdstip een Wellington claimde. De gehele bemanning – ook Sgt.Watson, die het toestel reeds eerder had verlaten - kwam om het leven.⁶

Plt.Off. George Henry Chaffey	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 100		
Flt.Sgt. James William Smyth	RCAF	†
Zijn stoffelijk overschot spoelde na enkele maanden aan op het strand tussen Oostende en Bredene waarna hij aldaar werd begraven. Na de oorlog werden zijn stoffelijke resten overgebracht naar de Canadese militaire begraafplaats te Adegem.		
Sgt. George Samuel Watson		†
Zijn stoffelijk overschot spoelde nabij Zeebrugge aan waarna hij op de gemeentelijke begraafplaats aldaar werd begraven. Na de oorlog werden ook zijn stoffelijke resten overgebracht naar de Canadese militaire begraafplaats te Adegem.		
Plt.Off. Joseph Morgan McLeavey	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 100		
Sgt. Ian Currie MacKeand		mia
Runnymede Memorial Panel 88		

⁶ Maar de eerder geuite terughoudendheid kan niet genoeg worden benadrukt want 3 Wellingtons (van 22 OTU en Nos.101 en 115 squadron alsmede een Manchester van No.49 squadron en een Halifax van No.405 squadron zijn sindsdien (eveneens) lost without trace.

Niet uit te sluiten is dat de waarnemingen van de Flak ook betrekking kunnen hebben gehad op één van deze machines.

- Wellington Mk.II (Z8577) van No.158 squadron – om 23.19 gestart van Driffield Yorkshire – werd om 23.30 uur door een Duitse nachtjager onderschept en neergeschoten, waarna het toestel nabij Schelphoek (tussen Walcheren en Schouwen) in de Oosterschelde stortte.

In de komende zes maanden spoelden de lijken van de bemanningsleden aan op meerdere plaatsen van zowel Walcheren als Noord-Beveland.

Sqn.Ldr. Donald Joseph Harkness †

Zijn stoffelijk overschot spoelde op oudejaarsavond aan op Noord-Beveland. Omdat geen herkenningsplaatje werd gevonden kon identificatie slechts plaatsvinden aan de hand van zijn naam in zijn polshorloge waarna hij op 2 januari 1943 op de Noorder begraafplaats te Vlissingen kon worden begraven.

Plt.Off. Alexander Robertson Edgar †

Zijn stoffelijk overschot spoelde op 29 juni aan op het strand bij Colijnsplaat waarna hij op 2 juli op de Noorder begraafplaats werd begraven.

Plt.Off. Hubert Alan Radcliffe †

Zijn stoffelijk overschot werd op 2 juni op het strand van Wissekerke gevonden. Lijkschouwing wees op een diepe schedelwond waarna hij op 3 juni op de Noorder begraafplaats werd begraven.

Sgt. Hill Mercer †

Hij werd op 3 juni op het strand van Wissekerke aangetroffen. Lijkschouwing wees op een gebroken linker onderbeen, een diepe hoofdwond en een diepe wond aan de rechterknie. Desondanks was verdrinking de oorzaak van het overlijden.

Op 5 juni werd hij op de Noorder begraafplaats ter aarde besteld.

Flt.Lt. Bernard James Lovett †

Hij spoelde op 1 juni nabij Kamperland aan. Lijkschouwing wees op een wond onder het linkeroog en het missen van een snijtand(?).

Op 3 juni werd hij eveneens op de Noorder begraafplaats ter aarde besteld.